

Bio Actief 66

Jouw ontmoeting met een
dynamische sector

“We hebben
ons bedrijf altijd
laten meegroeien
met de vraag
naar bio.”

BIOVAN

 BioForum
SECTORORGANISATIE
BIJLANDBOUW
EN -VOEDING

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT IN MAART - JUNI - SEPTEMBER - DECEMBER

Wie anders is even lokaal als u?

Onze 200 Agri-experts staan voor u klaar.

Crelan weet als geen ander wat er leeft en beweegt in uw buurt.

We houden met z'n allen opnieuw van meer lokaal.

Net als onze Agri-experts, die u betrouwbaar advies en een degelijke ondersteuning bieden om uw lokale ambities te doen slagen. Ook zij gaan daarvoor tot het uiterste.

Want wie gaat voor duurzaam, verdient duurzame steun uit de buurt. Toch?

Afspraak bij uw expert in een Crelan-agentschap in uw buurt.

www.crelan.be

FOTOGRAFIE
Sophie Nuytten

VOORWOORD Netwerk

Beste lezer,

Met BioForum organiseren we intussen al 15 jaar lang Biobedrijfsnetwerken bij boeren en tuinders. Ik woon deze netwerken zelf ook graag bij en word dan telkens getroffen door de openheid en gedrevenheid waarmee boeren met elkaar in gesprek gaan over onderwerpen die hen aanbelangen.

Voor wie de Biobedrijfsnetwerken niet kent: een groep boeren is telkens te gast op het bedrijf van een collega die zijn of haar bedrijf voorstelt. De boeren mogen alles bekijken en over alles vragen stellen. Niet vanzelfsprekend in een wereld waar oude samenwerkingsverbanden binnen de landbouwsector volledig uit elkaar zijn gespeeld en iedereen wat op zijn eiland werkt. Je krijgt een inkijk op pagina 24.

Tijdens zo'n netwerk wordt heel direct en in vertrouwen gecommuniceerd. Ik vind het prachtig om zien hoe iedereen aan bod komt, zowel als vragende en als deskundige partij. Niet alleen voelt de individuele boer zich daardoor begrepen en gesterkt: deze manier van netwerken is volgens mij ook erg belangrijk om als sector vooruit te gaan.

Boer zijn betekent in eerste instantie hard werken in een steeds wijzigende context, zowel wat betreft de klimatologische als politieke omstandigheden. Tijd maken om samen met je collega's van gedachten te wisselen op een informele, gemoedelijke manier schept ruimte om los te komen van je eigen kleine universum. Je bent er immers minder heer en meester. Gezien de aard en de grootte van de problemen die op ons afkomen kun je die niet alleen oplossen en dan scheelt het meer dan een slok op een borrel als je dit kunt delen in een stabiel en open netwerk.

ALEXANDER CLAEYS

Voorzitter BioForum

alexander.claeys@bioforum.be

Bio Actief

Jouw ontmoeting met een dynamische sector

DECEMBER 2024, EDITIE 66

Bio Actief is een uitgave van BioForum vzw.

Bio Actief vind je vier keer per jaar in je brievenbus.

BIOFORUM VZW

Regine Beerplein 1 bus E305

2018 Antwerpen

T 03 286 92 78

E info@bioforum.be

www.bioforum.be

V.U.

Alexander Claey's, Regine Beerplein 1 bus E305, 2018 Antwerpen

HOOFDREDACTIE

Tom Wouters

EINDREDACTIE

Annemie Lambert

REDACTIERAAD EN INHOUDELIJKE EXPERTISE

An Jamart (Landbouw), Liën Romeyns (projectmedewerker landbouw), Marijke Van Ranst (Verkooppunten & foodservices), Sara Van Dyck (Beleid), Paul Verbeke (Ketenmanager), Laura Van Lokven (Communicatie), Lieve Vercauteren (Directeur), Annick Cnudde (Coördinator wetgeving), Sophie Weyn (Communicatie & Administratie), Mieke Van Looveren (Ketenmanager), Maarten Jacobs (projectmedewerker), Lisa Benoot (Voedingsbedrijven)

FOTOGRAFIE

Astrid Agemans, Sophie Nuytten, Kobe Van Looveren

COVERFOTO

Kobe Van Looveren

VORMGEVING

We make.

MET DANK AAN

Johan Vanharen, Françoise Léna Mendy, Karine Vertessen, Kelly Oversteijns, Nicolas Pourveur, Philippe Baret, Gillian Westbrook, Stephen Meredith

DRUK

Antilope De Bie - Printing

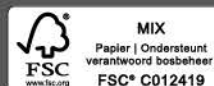
VERZENDING

De Brug vzw

ADVERTEREN

ELMA Multimedia, Steven Hellemans, s.hellemans@elma.be, 015/56.99.95

Deze publicatie kwam tot stand met de steun van het Departement Landbouw en Visserij.

Onze certificeringen, de garantie van een engagement

Certisys®, leider en pionier in biocertificatie in België

- > Promotie van uw beste praktijken
- > Biologische expertise
- > Gepersonaliseerde ondersteuning
- > Sterke Belgische verankering

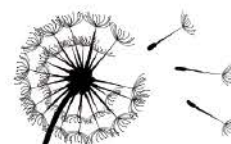
info@certisys.eu - 09/245.82.36 - www.certisys.eu

TÜVNORD
INTEGRA

Certificatie van biologische producten,
Autocontrole, Rainforest Alliance en RSPO

Sinds 1988 werken wij aan een duurzame ontwikkeling
van de maatschappij en certificeren wij
uw diensten en producten, van veld tot vork.

Ontdek ons uitgebreid aanbod:
www.tuv-nord.com/be

VITALE RASSEN

Vitale Rassen brengt zaadvaste, biologische
zaden op de markt, zowel voor de
professionele sector als voor moestuiniers.

- Robuuste tuindersselecties van groenterassen
- Kleurrijke waaier aan bloemen en meerjarigen
- Kruiden en speciale gewasjes voor de moestuin
- Al onze zaden zijn biologisch gecertificeerd en
vermeerderd door ons netwerk van vermeerderaars

Ontdek onze webshop:
www.vitalerassen.be

08

Levende sector

BIO ACTIEF 66

Inhoudstafel

- 12 Philippe Baret: "Bio heeft het meeste toekomstpotentieel"
- 20 Bio in zorginstellingen
- 23 Wat mag je zeggen over bio?
- 26 Is de ophokplicht wel effectief?
- 28 Bio in Ierland

16

Bio nog meer in de kijker

24

15 jaar Biobedrijfsnetwerken

Bio Flash

Nieuwjaarsreceptie

Op 23 januari nodigen we de biosector uit op onze nieuwjaarsreceptie. Het uitgelezen moment om elkaar te ontmoeten. De Nieuwjaarsreceptie vindt dit jaar plaats in de Zebrastaat in Gent. We voorzien ook een inhoudelijk luik: de mensen van Farm For Good komen spreken over hoe bio een troef is bij duurzaamheidsverslaggeving.

Op www.bioforum.be/nieuwjaarsreceptie2025 vind je alle praktische informatie!

Vruchtbaar samenwerken op je boerderij

De afgelopen twee jaar gingen vijf bioboerderijen die actief zijn in de korte keten en meerdere medewerkers hebben op zoek naar manieren om hun interne samenwerking te verbeteren. Wil je daar zelf ook mee aan de slag? Je vindt op onze website een inspiratiegids die jou de nodige tools geeft.

Op www.bioforum.be/samenwerking vind je de inspiratiegids 'Vruchtbaar samenwerken op je boerderij'.

Beurzen in 2025

BioForum zal aanwezig zijn op de landbouwbeurs Agriflanders, die loopt van 16 tot 19 januari in Flanders Expo in Gent. Je vindt ons op stand 4511. Benieuwd welke andere voedings-, landbouw- en bio beurzen er nog georganiseerd worden in 2025?

Op www.bioforum.be/beurzen2025 vind je een overzicht.

+33%

In 2024 deden we met 'De mooiste boodschap is bio' verschillende nudgingacties in supermarkten. Die zijn bedoeld om consumenten te verleiden om meer bio te kopen. Deze acties hadden effect. In de proefperiode steeg de verkoop van bioproducten over het algemeen met 33 procent. Meer lees je op www.demooisteboodschapisbio.be.

“De Vlaamse overheid focust in haar aankoopbeleid op het afnemen van biologische en andere lokale producenten. De Vlaamse overheid moedigt lokale besturen en andere overheidsdiensten aan om hetzelfde te doen. Daarmee beoogt de Vlaamse Regering de creatie van een afzetmarkt van biologische en andere duurzame lokaal geproduceerde producten. Dit principe zal ook maximaal gehanteerd worden bij de uitrol van de gezonde maaltijden op school.”

VLAAMS REGEERAKKOORD 2024 – 2029
SEPTEMBER 2024

Lid in beeld

BioFresh

Waarom kiezen bedrijven voor lidmaatschap van BioForum? In deze rubriek vertellen ze het zelf. We spraken met Eddy De Pauw, al 23 jaar kwaliteitsverantwoordelijke bij BioFresh.

Lid sinds?

Biofresh is al lid van bij de opstart van BioForum in 2008.

Waarom ben je lid van BioForum?

Als distributeur staan we midden in de sector en weten we ook hoe belangrijk het is om een sectororganisatie te hebben die alle delen van de keten verenigt. Het is belangrijk om de sector samen te brengen en meer te verbinden en te versterken, zodat bio nog meer kan groeien! Daarvoor hebben we BioForum nodig – als neutrale partner met vakkennis. Het is ook fijn dat we een laagdrempelig aanspreekpunt hebben voor al onze vragen over bio. Ik weet wie ik kan bellen en ben ook zeker dat er een correct antwoord komt.

Waarvoor had je al eens contact met BioForum?

Tot nu toe maakte ik vooral gebruik van de website. De info die daarop beschikbaar is deel ik actief met de collega's: ik druk zelf geregeld info af en hang het op zodat iedereen mee is. Vooral de verschillende infofiches zijn interessant. Ook tools zoals de Biobedrijvengids zijn heel handig. Daarnaast probeer ik de laatste tijd actiever zelf deel te nemen aan netwerkmomenten. Bio2Bio was boeiend en gezellig, ideaal om mijn netwerk verder te verbreden en mensen in een gemoedelijke setting te ontmoeten. Met 'Bio kan de wereld redden' willen we samen met de hele sector trots de uitdaging aangaan om de maatschappelijke waarden van bio overtuigd te delen.

Waar kan onze organisatie nog meer op inzetten?

Meer webinars om de kennis te delen. We hebben niet altijd de tijd om ons te verplaatsen.

Ben je zelf (tevreden) lid en vertel je de rest van de biosector graag wat BioForum voor jou heeft betekend? Laat het weten aan communicatiemedewerker Tom Wouters tom.wouters@bioforum.be.

Levende sector

De biosector bestaat uit ondernemers met een hart voor mensen. Elk nummer brengen we drie biobedrijven in beeld die de diversiteit tonen van onze sector. Deze keer gaan we langs bij biologische groenteler Biovan, biologische sappenproducent Lena's en biowinkel BioVita Aarschot

Biovan

WIE?

Biologische groenteteelt

WAT?

Johan, Ive, Erwin en André Vanharen

WAAR?

Lummen

AANTAL HECTARE?

60 ha

BIO SINDS?

1976

Op het bedrijf Biovan in Lummen is vandaag de derde generatie biotelers actief. De vader van André Vanharen en grootvader van Ive, Johan en Erwin begon eind jaren 1970 met het telen van biologische groenten. Johan: "Mijn grootvader had 20 hectare toen hij begon. Vandaag telen we op 60 hectare verschillende groenten: sla, paksoi, groene selder, knolselder, kolen, spinazie, aardappelen, pompoenen enzovoort. Prei is een van onze hoofdteelten."

In het familiebedrijf hebben de drie broers en hun vader elk hun eigen taken, aangevuld met 2 vaste mensen, en in de drukke periodes seizoensarbeiders en interimkrachten. Naast hun groentebedrijf richtten ze in 2013 BioVibe op, een groothandel voor biologische groenten. "Een paar keer per week vertrekken we rond 3 uur 's nachts richting Sint-Katelijne-Waver, om daar de bestellingen klaar te zetten."

Op de boerderij is de grootste uitdaging onkruidbestrijding. "1 tot 2 keer per week gaan we met de schoffelmachine of wiede al onze percelen af. En dat moet op een moment dat het geschikt weer is. Liever wat doorwerken

FOTOGRAFIE
Kobe Van Looveren

"We hebben ons bedrijf altijd laten meegroeien met de vraag naar bio."

op een droge zondag dan op een maandag als het regent. Het werk gaat altijd voor."

Het gevecht met onkruid vroeg in het verleden een grote inzet van personeel, maar geschikte mensen vinden is een groeiende uitdaging. En daarbij komen ook nog eens de stijgende loonkosten. Daarom kiest Biovan vandaag nog meer dan vroeger voor mechanisatie: "Sinds dit jaar hebben we een cameragestuurde schoffelmachine, die kan tussen de gewassen schoffelen. Hij herkent het gewas zelfs als de plantjes nog maar net boven de grond komen."

Daarnaast experimenteert Biovan met een laserwieder voor wortelteelt. Johan: "Die ver-

brandt het onkruid op 1 mm nauwkeurig met een laserstraal. We deden wat proeftesten deze zomer. De resultaten? Waar we vroeger 12 mensen op een wiedebed nodig hadden om een hectare per dag te wieden, kan één iemand met die laserwieder 1 hectare op een uur doen. Reken maar uit hoeveel je zo bespaart op tijd en personeel. Anderzijds is zo'n wieder natuurlijk een hele investering. In de Verenigde Staten bestaan er laserwieders die tot 60 gewassen kunnen herkennen, daar betaal je meer dan een miljoen dollar voor. Geweldige machines, daar niet van." (lacht)

Een van de sterktes van Biovan volgens Johan? "Dat we een hechte familie zijn. Als we niet met drie broers waren, zou ons bedrijf niet zo groot geweest zijn. We hebben het ook altijd laten meegroeien met de vraag naar bio. Dankzij BioVibe zien we dat vraag en aanbod redelijk in evenwicht zijn met elkaar. Als de biosector wil groeien, dan zal vooral de afzet eerst moeten groeien."

Hoe uitdagend de biologische groenteteelt op deze schaal ook kan zijn, Johan vertelt hoe er in al die jaren nog nooit een negatief analysesresultaat op pesticidenresidu's is teruggekomen van de controleorganisatie. "Daar ben ik nog het meest trots op."

MEER WETEN?

www.biovan.be

FOTOGRAFIE
Astrid Agemans

Lena's

“Onze sappen zouden een alternatief kunnen bieden op festivals”

WIE?

Françoise Léna Mendy

WAT?

Biosappen

WAAR?

Mechelen

BIO SINDS?

2024

Françoise Léna Mendy is een power woman die veel ballen in de lucht houdt: ze heeft 3 kinderen, is voltijds boekhouder en produceert met haar bedrijf Lena's verfrissende biologische hibiscus- en gemberdrankjes. Hoe combineert ze al die dingen? Françoise: "Het is zeker niet evident, maar goed voor jezelf zorgen is enorm belangrijk. Ik begin de ochtend met een shotje van ons gembersap. Dat geeft me een natuurlijke energieboost. Gember geeft je vleugels zou je kunnen zeggen. (lacht)"

Het verhaal van Lena's begon in haar eigen keuken. "Hibiscussap of bissap wordt in Senegal traditioneel aangeboden wanneer je familie of vrienden over de vloer krijgt. Het staat symbool voor delen of elkaar een goede gezondheid toewensen." Françoise kreeg van vrienden, collega's en kennissen te horen dat

haar drankjes erg goed smaakten en ging daarna aan de slag. "Ik ben gestart met 2 flessen sap per dag, dat werd al snel 50 liter dankzij de positieve mond-tot-mondreclame. Vandaag zitten we soms aan 500 liter sap per dag, met een assortiment van vijf smaken: gember puur, gember-appel, gember-ananas, rode en witte hibiscus."

Françoise kwam er snel achter dat de kwaliteit van bepaalde ingrediënten in bio beter was: "Biologische gember heeft bijvoorbeeld een pittigere smaak. We maakten dan ook snel de switch naar een volledig biologisch assortiment. Ons doel was altijd om te gaan voor lekker, 100% natuurlijk, vrij van bewaarmiddelen en gezond. Dat onze producten ook nog eens beter zijn voor de planeet, maakt het alleen maar mooier." Ingrediënten proberen ze zo lokaal mogelijk te sourcen. "Alleen groeien er helaas geen ananassen in België." (lacht)

Tijdens proeverijen probeert Françoise ook de filosofie achter bio mee te geven. "Veel consumenten associëren bio alleen maar met een hogere prijs. Wij proberen hen ook mee te nemen in de gezonde en holistische levenswijze die achter het biolabel zit." Gezondheid is sowieso belangrijk. Dat zit bijvoorbeeld ook in het lage suikergehalte van het bissap.

"Het is moeilijk om op festivals een drankje te vinden dat niet bomvol suiker of artificieele ingrediënten zit. Vaak kan je dan alleen water kiezen, wat na zes uur dansen toch wat saai wordt. (lacht) Daar zouden we graag verandering in brengen met Lena's."

Françoise probeert om eerst lokaal meer bekendheid te krijgen. Sinds kort promoot ze haar producten op de markt in Mechelen. "Dat doe ik wel enkel als het goed weer is (lacht)". Ze is op zoek naar verdeelpunten, zowel bio als conventioneel. "We zijn nog maar net opgestart als bedrijf en proberen dus eerst de lokale actoren te benaderen. We staan echter open voor verdere samenwerkingen, zodat we onze ambitie kunnen waarmaken: heel de Benelux laten proeven van ons hibiscussap."

Bezoekers van het BioForum-netwerkmoment Bio2Bio afgelopen zomer hebben al kunnen proeven. Françoise stond daar met een standje. Zelf vond ze dat een fijne ervaring: "Als zelfstandige voel je je soms eenzaam. Het is fijn om gelijkgestemde ondernemers te leren kennen en tips uit te wisselen."

MEER WETEN?

www.lenas.be

Bioshop BioVita

WIE?

Karine Vertessen, Kelly Oversteyns,
Nicolas Pourveur

WAT?

Biowinkel

WAAR?

Aarschot

BIO SINDS?

2023

Kelly en haar moeder Karine namen in 2016 de bestaande winkel BioVita in Aarschot over: "De eerste jaren liepen goed, we investeerden zelfs in een nieuw gebouw. Maar na corona voelden we de koopkrachtcrisis. Die was groter bij een winkel als die van ons, waar de nadruk lag op droogwaren en voedings-supplementen. Het bezorgde ons slapeloze nachten en dus lieten we aan onze leveranciers weten dat we zouden stoppen met de winkel. Op dat moment is Marma, een van onze verdelers, met ons in gesprek gegaan."

In 2023 nam Marma de winkel in Aarschot over. Nicolas, winkelverantwoordelijke bij Marma: "We merkten al een tijdje dat het voor veel zelfstandige winkeliers geen makkelijke tijden zijn. Een overkoepelende ondersteuning kan voor een aantal van hen een meerwaarde betekenen. Daarom zijn we als Marma begonnen met eigen winkels."

Ondertussen heeft Marma zeven winkels onder

eigen beheer, verspreid in België. Ze namen ook het merk Bioshop over. Nicolas: "Dat betekent niet dat alle Bioshop-winkels in ons beheer zijn. Een deel wel. Omdat we de sterkte van het Bioshop-merk willen inzetten, toeverden we BioVita in Aarschot om tot Bioshop BioVita." "

maar het is fijn om te weten dat we de mogelijkheid hebben om kennis uit te wisselen met de andere winkeliers. Ik zou het wel leuk vinden om elkaar beter te leren kennen.

"We zijn nu een echte biowinkel, inclusief de controle."

De winkel kreeg een volledige herinrichting en ook het assortiment werd grondig geëvalueerd. Kelly: "We verkopen nu dagelijks brood, verse groenten en fruit en een breed assortiment aan verswaren. We hebben zelfs een diepvriezer. We zijn nu een echte biowinkel, inclusief de controle."

Vers groenten en fruit brengen wel meer werk met zich mee. Kelly: "Zowel 's ochtends als tijdens de dag moet je regelmatig controles uitvoeren. Meer producten betekent ook meer uitpakwerk, maar dankzij de ondersteuning van Marma verloopt dat nu efficiënter dan vroeger. Ook klantenacties moeten we niet meer zelf uitdenken, dat is handig. Bovendien krijgen we positieve reacties op die acties. Sowieso zien we meer klanten dankzij ons groter aanbod en zijn die over het algemeen tevreden over de nieuwe aanpak, ook al verdwijnt er soms wel iets uit het aanbod."

Ze zien ook voordelen in het feit dat ze nu onder een groep vallen. "We hebben er eerlijk gezegd nog niet veel gebruik van gemaakt,

Nicolas: "We streven in onze winkels naar een gelijkaardig assortiment, maar tegelijkertijd blijft elke winkel toch anders. Gelukkig hebben we als leverancier een breed assortiment. Door winkels onder eigen beheer te hebben leren we ook veel van elkaars werking: hoe verloopt de ontvangst van goederen in de praktijk, hoe kan je daar als leverancier rekening mee houden? Hoe worden prijzen van de leverancier omgezet naar de winkel, ... We willen op termijn ons assortiment in die mate ontwikkelen dat we een winkel volledig zelf kunnen bevoorraden."

Kelly en Karine zijn vandaag heel blij dat ze hun winkel op deze manier kunnen verderzetten: "Het voelt nog steeds als onze eigen winkel, maar met minder zorgen."

MEER WETEN?

www.marma.be

www.bioshop.be

FOTOGRAFIE
Sophie Nuytten

SECTOR IN VERANDERING

"Bio biedt de meeste mogelijkheden voor de toekomst"

Als sector zijn we ervan overtuigd dat biologische voeding heel wat maatschappelijke voordelen biedt. Toch blijft het moeilijk om de hele samenleving daarvan te overtuigen. Onderzoeker Philippe Baret vertelt aan Bio Actief hoe dat komt.

VOOR WIE?

De hele biosector

Onder de noemer "Bio kan de wereld redden" organiseerde BioForum op 23 september, tijdens EU Organic Day, een seminarie. Thema: op welke manier draagt biologische landbouw bij tot een duurzamere voedselproductie en wat is er nodig om dat aan de wereld duidelijk te maken?

Een van de sprekers op dat seminarie was Philippe Baret, hoogleraar agro-ecologie aan de UCLouvain. Hij analyseert met zijn onderzoeksteam al jaren het landbouw- en voedingssysteem in België. Voor hem is het duidelijk: "Willen we evolueren naar een duurzamer voedselsysteem, dan biedt de biologische productie de meeste mogelijkheden. Biolandbouw pakt veel bestaande uitdagingen aan en creëert bovendien geen nieuwe problemen."

Dat er nood is aan een nieuw voedselsysteem onderstreepte Baret al meerdere malen in zijn studies. De onderzoeker ziet in de

toekomst drie probleemgebieden: vrije toegang tot gezond en veilig voedsel, een zeker bestaansrecht voor kleine producenten en een klimaatbestendig landbouwsysteem. Wel moeten we volgens Baret af van het traditionele idee dat er maar één ultieme oplossing bestaat. Hij vindt populaire discussies over welk landbouwmodel het beste is op basis van opbrengstpercentages dan ook compleet naast de kwestie. "Alle landbouwmodellen scoren goed op het ene vlak en minder goed op het andere. Kies je voor meer productie, dan verlies je bijvoorbeeld aan biodiversiteit. Zet je volledig in op een ecologische bedrijfsvoering, dan zul je als boer hoogstwaarschijnlijk niet in een Ferrari rijden."

Daarom pleit Baret in zijn onderzoek voor een 'dashboard'-aankpak: alle elementen wegen daarbij even zwaar door: pesticidgebruik, koolstofconcentratie, bodemkwaliteit, productie enzovoort. Maak je dan de balans op, dan komt biologische landbouw vaak als meest duurzame oplossing uit de bus.

Het effect van bio op het voedselsysteem

Voor Baret is de groei van biologische pro-

ductie dan ook essentieel als we naar een duurzamer voedingssysteem willen evolueren. Bio pakt hedendaagse uitdagingen systematisch aan en is volgens Baret bovendien een wetenschappelijk getest en toekomstbestendig model.

Wel zou een totaalproductie van 100% bio niet het streven moeten zijn. Volgens Baret ligt de sleutel in co-existent. De positieve effecten van bio kunnen dan tegenwicht bieden aan de negatieve gevolgen van intensieve landbouw, zonder verlies van voedselzekerheid. Die positieve effecten zijn in zijn ogen ook niet beperkt tot landbouw. Meer bio kan ook leiden tot nieuwe consumptiepatronen, minder focus op export en minder voedselverspilling.

Een ondersteunend beleid

Beleidsmakers streven in hun plannen vandaag al naar meer biologische landbouw. Denk aan de Europese doelstelling van 25% bio-areaal of de ambitie in het Vlaams Strategisch plan bio. Maar ondanks inspanningen loopt het allemaal zo'n vaart niet. Baret wijt de trage groei aan verschillende factoren.

ZORG

EERLIJK

ECOLOGIE

GEZONDHEID

Als eerste ziet Baret dat overheden vaak tegenstrijdige plannen financieel ondersteunen. Een goed voorbeeld is volgens hem de focus in Vlaanderen op de eiwittransitie, waarbij er gestreefd wordt naar meer plantaardige eiwitten. Terwijl beleidsplannen daar volop op inzetten, gaan er nog steeds heel wat subsidies naar de gangbare veehouderij. Dat doet het effect van zulke beleidsplannen helemaal teniet. Sterker nog, het houdt het bestaande systeem eerder in stand.

Op dat moment duikt er een tweede factor op. Wanneer strategieën niet lukken, krijgt de kieskeurige consument daar vaak de schuld van. De klant is immers koning. Volgens Baret is dat principe in ons voedselsysteem achterhaald: de macht van de consument op het voedselsysteem is zeer beperkt. Vooral stakeholders uit de retail bepalen vandaag wat er in de winkelrekken ligt. Met de nodige financiële middelen zetten ze ook sterk in op marketing die niet nodig zou moeten zijn als de klant koning was.

Ook hier ziet Baret een grote tegenstelling tussen wat de maatschappij wil en hoe dat concreet wordt aanpak: "Waarom spende-

Impact van biologische landbouw vs. conventionele landbouw.

Baret's synthesis van wetenschappelijk onderzoek

	• bio presteert beter • bio en gangbaar presteren gelijkaardig • bio presteert slechter	
biodiversiteit	koolstofopslag	arbeid
soortenrijkdom	koolstof-concentratie	betaald werk
hoeveelheid	koolstofvoorraad	dierenwelzijn
leefmilieu	waterkwaliteit	verblijf
landschapsdiversiteit	nitraatuitloop	gezondheid
bodemkwaliteit	amoniakuitloop	antibioticagebruik
organisch materiaal	pesticidenuitloop	productiekosten
organische activiteit	voedselkwaliteit	totale kosten
intrinsieke stabiliteit	eiwit en vitaminen	opbrengst vs. kost zonder subsidies
klimaat	omega-3 vetzuren	opbrengst vs. kost met subsidies
uitstoot broeikasemissie	pesticidenresiduen	voedselkwantiteit
	zwere metalen	opbrengst per jaar per hectare

ren bedrijven enerzijds jaarlijks miljarden euro's aan marketing voor gangbare voeding en betalen burgers anderzijds bijna het dubbele aan gezondheidszorg door de negatieve effecten van die voeding?"

Al deze aspecten vallen onder één noemer samen te vatten: een gebrek aan systeemdenken in onze maatschappij. "Een solide voedselstrategie zou het niet alleen maar moeten hebben over technische innovaties, maar moet vooral een duidelijk holistisch narratief creëren, dat op zijn beurt ingang vindt in zowel beleidskeuzes als binnen de betrokken keten."

De macht van het narratief

Ironisch genoeg is dat makkelijker gezegd dan gedaan. De slaagkansen voor zo'n nieuw narratief liggen laag, omdat lobbyisten op dit moment grotendeels de publieke opinie sturen. Baret denkt bijvoorbeeld aan de boerenprotesten begin 2024. Die resulteerden

in het afschaffen van het Europese plan om bestrijdingsmiddelen terug te dringen. Voor hem is dat onbegrijpelijk. "Zolang de gangbare agro-business het maatschappelijk blikveld strategisch kan blijven sturen zal er weinig veranderen."

Systeemdenken in onderzoek

Ook voor de biosector is er werk aan de winkel. Die moet het narratief rond duurzaamheid herwinnen. Zolang gangbare bedrijven termen als 'duurzaam', 'regeneratief' en 'agro-ecologisch' kunnen inzetten als marketing, voelt de noodzaak om biologische landbouw te herwaarderen niet zo groot.

Het maakt het ook moeilijker om het huidige voedingssysteem op een correcte manier te beoordelen. Baret legt uit: "Wanneer een regeneratieve boer teeltrotatie toepast, maar ook glyfosaat gebruikt op zijn velden, brengt het ons in feite verder weg van de doelstellin-

gen ondanks dat hij pretendeert duurzaam bezig te zijn."

Een sleutelrol ligt in Baret's eigen kamp: de onderzoekswereld. Wil bio de duurzaamheidstrofee winnen, dan zal de wetenschappelijke methodologie meer moeten inzetten op systeemdenken. Nu wordt er bij teelttechnieken soms gezegd dat ze efficiënt en productief zijn, maar in een systeembenadering zouden die voordelen afgewogen worden tegenover de gezondheid van het hele voedingsnetwerk. Je zou als onderzoeker dan ook moeten kijken naar impact (op mondiale schaal) en relevantie (voordelen en nadelen).

Zo creëert de wetenschap niet alleen een accuratere barometer, maar geeft ze bovendien de biosector betere handvaten om stakeholders uit retail en beleid te benaderen. BioForum deed hiervoor al een eerste aanzet met de literatuurstudie 'Bio kan de wereld redden.'

MEER WETEN?

Je vindt de literatuurstudie bio kan de wereld redden op www.biokandewereldredden.be.

"Meer bio kan ook leiden tot nieuwe consumptiepatronen, minder focus op export en minder voedselverspilling."

Nieuwe projecten in 2025

BioForum is partner in verschillende projecten. De focus ligt daarbij op de verdere ontwikkeling van de biosector. In 2025 starten een aantal nieuwe projecten.

VOOR WIE?

De hele biosector

Bioferment

Kunnen we overschotten van biogroenten verwerken tot gefermenteerde en andere houdbare producten? En hoe kunnen we dat dan vermarkten? In dit project zoeken productontwikkelaar, voedselverwerker en een aantal biolandbouwers dat samen uit.

LOOPTIJD

1/11/2024-31/10/2026

CONTACT

Lisa Benoot – lisa.benoot@bioforum.be

Bowie

De regels rond uitstoot en emissies bij varkens en pluimvee botsen soms met de biologische praktijk en met initiatieven om het dierenwelzijn te verhogen. Dit onderzoeksproject wil bekijken of er manieren zijn om dat meer met elkaar te verzoenen. ILVO coördineert het project. BioForum, Boerenbond en het Proefbedrijf Pluimveehouderij zijn partners.

LOOPTIJD

1/10/2024 – 30/09/2028

CONTACT

Liën Romeyns – lien.romeyns@bioforum.be

Bio-uitloop

Dit driejarig onderzoeksproject wil inzicht krijgen in de nutritionele waarde van de uitloop voor biologische varkens- en pluimveebedrijven. Er wordt ook gekeken naar de opname van nutriënten. ILVO coördineert het project, BioForum is partner.

LOOPTIJD

Januari 2025 – 2028

CONTACT

Liën Romeyns – lien.romeyns@bioforum.be

Biodiversikas

Met dit project willen zes biologische en gediversifieerde koudekasteelers, samen met BioForum en HoGent en PSKW als onderzoekspartners, via agro-ecologische principes oplossingen zoeken om meer biodiversiteit te krijgen voor een betere natuurlijke balans in de koude kasteelt. Op die manier worden de ecosysteemdiensten ook in dit teeltsysteem beter benut.

LOOPTIJD

1/11/2024-31/10/2026

CONTACT

An Jamart – an.jamart@bioforum.be

Bio nog meer in de kijker

Een nieuw vijfjarenplan betekent een nieuwe communicatiestrategie. Vanaf 2025 verandert BioForum daarom zijn huidige werking. Lees hier hoe we de sector blijven ondersteunen en het publieke debat blijven voeren.

VOOR WIE?

De hele biosector

BioForum ondersteunt de biosector op verschillende manieren: technisch advies, marktonderzoek, netwerkvorming, belangenbehartiging, ... In het verleden ontving onze organisatie ook middelen van de Vlaamse overheid om over de meerwaarde van biologische landbouw en voeding te communiceren richting consumenten. Dat deden we jarenlang met de slogan 'Bio Mijn Natuur'. Hoogmis was de jaarlijkse Bioweek: een tiendaags evenement met tal van opendeurdagen, kortingen in biowinkels enzovoort.

In 2018 besliste Vlaanderen om die publiekscommunicatie exclusief onder te brengen bij VLAM. De redenering? Ondernemers betaalden sowieso al een jaarlijkse bijdrage aan VLAM, VLAM communiceerde al over bio en had al heel wat ervaring met marketing voor andere voedingssectoren. VLAM is vandaag verantwoordelijk voor de website www.allesoverbio.be en de campagne 'Bio, dat is sowieso goed gekozen' met reclamespotjes op radio en televisie. Sinds 2023 neemt

VLAM ook de organisatie van de vernieuwde Bioweek op zich.

Hoewel een groot deel van onze financiering wegviel, beslisten we om verder te doen met onze publiekswerking, zij het in een afgeslankte versie. Consumenten konden nog steeds informatie over bio vinden via onze website Bio Mijn Natuur, onze maandelijkse nieuwsbrieven en onze Facebook- en Instagram-pagina. In 2022 lanceerden we met Europese steun ook de campagne 'De mooiste boodschap is bio,' met promotieacties voor bio online en op de winkelvloer. Dit driejarig EU-project loopt begin 2025 af en markeert zo ook de start van een nieuwe communicatiestrategie voor BioForum.

Veranderd medialandschap

Het nieuwe vijfjarenplan (2024-2029) gaf BioForum de ruimte voor reflectie. Sinds 2018 is het medialandschap sterk veranderd. Communicatie gaat niet alleen sneller, maar vraagt ook meer aandacht. Je moet rekening houden met algoritmes, SEO's, clickbait. De online concurrentie zit niet stil. De systeem aanpak van biologische landbouw vertalen in een reel van 15 seconden? Niet vanzelfsprekend. Zichtbaarheid kopen dan maar?

Dankzij de Europese campagne 'De mooiste boodschap is bio' konden we inzetten op online advertenties, maar ook daarvan bleef de impact beperkt. Onze kanalen bereikten vooral de al overtuigde bioconsument en minder het nieuwe publiek.

Het algoritme van online media is gebaseerd op verkoop. Voor biobedrijven die hun product via sociale media willen introduceren liggen er veel meer kansen dan voor ons als organisatie. De juiste productbranding in combinatie met de drie E's (educatie, entertainment, engagement) zorgen ervoor dat ook biologische producten in de kijker kunnen komen.

Een simpele rekensom leerde ons dat het bereik van onze leden opgeteld vele keren groter is dan dat van onze eigen accounts. Daar liggen nog heel wat kansen. Dat, samen met het feit dat VLAM ook al aan publiekscommunicatie doet, deed ons beslissen dat het tijd is om het geweer van schouder te veranderen. Die beslissing ging niet over één nacht ijs. We maakten ze samen met het bestuur, dat bestaat uit mensen uit de sector, tijdens onze strategische planning eind 2023.

FOTOGRAFIE
Kobe van Looveren

Concreet veranderen er vanaf 2025 twee zaken:

- We zetten niet meer rechtstreeks in op publiekscommunicatie, maar helpen biobedrijven in hun eigen communicatie over bio
- We willen meer aanwezig zijn in de media en de pers

Ondersteuning in jouw communicatie over bio

Vanaf 2025 steunen we bedrijven in hun communicatie over biologische landbouw en voeding via B2B2C. Dit houdt in dat we de communicatiemiddelen van BioForum (content, informatie, ontwerp, e.a.) willen combineren met de naamsbekendheid en authenticiteit van een eigen biobedrijf. Individuele bedrijven bereiken hun klanten immers nog het beste. Deze doelgroep is door hun persoonlijke verbondenheid met hun boer, voedingsbedrijf of winkel ontvankelijker voor informatie over bio die vanuit die weg naar hen doorstroomt.

Wij reiken daarvoor handige communicatiemiddelen aan. Op www.bioforum.be/toolkit vind je vanaf januari een zogenaamde online

**KOOPT UW BIO-MAÏSZADEN, MET OOSTENRIJKS
BIO-CERTIFICAAT, RECHTSTREEKS BIJ DE INVOERDER!**

POMEROL fao 210

Vroegrijpe graanmaïs met de beste droogte-tolerantie voor de vroege oogst en/of de late zaai.

DRIFTER fao 215

Vroegrijpe dubbeldoelmaïs met kolven gevuld tot in de top. Zeer stevig en oogstzeker.

KANONIER fao 220

De bewezen zekerheid als silomaïs, grote plant met prachtige kolven. Zeer stevig met laag ingeplante kolven.

KOSMAL fao 230

Halfvroegrijpe graanrijke silomaïs.

CHOPIN fao 240

Voor wie méér maïs wil per ha, dikke stengels en zware planten.

CLAERHOUT SEEDS

PONTSTRAAT, 60 8551 HEESTERT - WWW.CLAERHOUT-SEEDS.BE
0475 800 177 - PIERRE@CLAERHOUT-SEEDS.BE

toolkit: die bevat brochures, publicaties, infochies enzovoort over bio. Regelmatig zullen we er nieuwe content aan toevoegen en je daarvan op de hoogte stellen. Die kan je dan naar eigen goeddunken gebruiken op je eigen kanalen: je website, je nieuwsbrief of je social media. Verder willen we ook kijken naar jouw behoeften en vragen op communicatievlak, onder meer via netwerkmomenten, workshops en studiedagen.

'Bio Mijn Natuur' wordt BioForum

Vanaf 2025 verdwijnt Bio Mijn Natuur als website en nieuwsbrief, en ook onze Instagram-account zal niet langer actief blijven. De basisinformatie die vandaag te vinden is op Bio Mijn Natuur krijgt een nieuwe bestemming op de website van BioForum zelf (www.bioforum.be) en blijft dus toegankelijk om te delen met klanten. Onze huidige Facebook-pagina krijgt een naamsverandering naar 'BioForum' en zal zich voornamelijk richten op sectorgerelateerd nieuws. Aanvullend gaan we ons actiever profileren op LinkedIn als sectororganisatie voor bio en aanspreekpunt binnen het publieke domein.

Wat ook verdwijnt zijn de Biopunten. Toen bio nog niet alomtegenwoordig was, was het makkelijk voor consumenten om via deze weg te kijken waar ze bio konden vinden. Vandaag is dat minder relevant. Dat zien we ook in de bezoekcijfers: die blijven dalen. Consumenten zoeken bedrijven via Google of op Facebook. Ons advies is om je daar goed te profileren. Gecertificeerde verkooppunten zullen we wel toevoegen aan de Biobedrijvengids.

Bio in de media

Door de nieuwe aanpak ontstaat er binnen onze organisatie meer ruimte voor een actievere perswerking. In het publieke debat is biologische landbouw nog vaak de underdog: het afgelopen jaar zagen we al verschillende voorbeelden van hoe bio soms op een erg ongenueanceerde manier in beeld werd gebracht op radio en tv. Ons streven is dat mediabedrijven BioForum kennen als sectororganisatie voor bio en ons ook zien als aanspreekpunt wanneer het gaat over duurzame landbouw en voeding. We zoeken ook actief een bredere verbinding met verschillende andere stakeholders. Klimaat,

gezondheid, dierenwelzijn, biologische productie omvatten veel facetten met elk hun eigen nieuwswaarde.

Bovendien willen we niet alleen reageren achteraf, maar ook proactief inzetten op het laten horen van de stem van de bio-ondernemer in het publieke debat. Bij dit laatste zoeken we ook jouw steun. Wil je persaadacht krijgen met je bedrijf? Laat het ons weten via pers@bioforum.be.

Tot slot versterken we onze banden met VLAM en willen we hen ook inhoudelijk bijstaan in de communicatie die ze over bio doen op de website allesoverbio.be. Ook bij de Bioweek zullen we vanuit onze rol als sectororganisatie nauwer betrokken zijn, allemaal met dezelfde insteek: de belangen en de stem van de biobedrijven naar buiten brengen.

MEER WETEN?

Heb je hierover nog vragen of opmerkingen? Neem gerust contact op met onze communicatiemedewerkers Tom, Laura en Sophie via communicatie@bioforum.be.

Word lid van Bioforum

en draag bij tot de stem van een sector!

Meer dan 400 bedrijven hebben ervoor gekozen om lid te worden van BioForum. Ze hebben daar maar liefst vijf redenen voor.

Jij beslist mee

Wij hechten veel belang aan stemmen uit de sector. Als lid speel je mee een rol in de vorming van standpunten. Enkel als lid kan je ook zetelen in de Raad van Bestuur of Algemene Vergadering en bepaal je mee waar wij op moeten inzetten.

Persoonlijk advies

De biologische bedrijfsvoering vergt heel wat van een ondernemer: nieuwe technieken, nieuwe leveranciers, nieuwe afnemers en een wetgeving die voortdurend evolueert. De medewerkers van BioForum staan jou graag bij met advies op maat.

Voordelen voor jouw bedrijf

Als lid van BioForum geniet je van kortingen op promomateriaal voor jouw bedrijf, op studiedagen en advertenties. Als lid krijg je korting bij onze partners. We zetten vooral leden in de kijker in de media. Enkel als je lid bent, kan je het Biogarantie-label dragen.

Versterk je netwerk

Een sterk netwerk is een kapitaal waard, zeker in de kleinere biosector. Speciaal voor leden organiseert BioForum nuttige netwerkmomenten. De personeelsleden van BioForum staan je individueel bij om je netwerk uit te breiden. Ons netwerk is ook het jouwe.

In actie voor jouw belangen

BioForum is dé gespreks-partner voor overheid en middenveld als het over bio gaat. We zetelen in meerdere belangrijke raden en adviseren het beleid, Vlaams, Belgisch en Europees. Hoe meer leden, hoe sterker onze boodschap.

WIL JIJ OOK LID WORDEN?

Surf snel naar www.bioforum.be/wordlid en meld je daar aan! Je vindt daar ook de tarieven voor lidmaatschap.

Bio in de zorg

Zorg is een van de basisprincipes van biologische voeding. Het project ZoBio maakt dat heel concreet: wat is er nodig voor een rechtstreekse samenwerking tussen bioboeren en zorginstellingen?

FOTOGRAFIE
Sophie Nuytten

VOOR WIE?

De hele biosector

Zo'n 8 jaar geleden leerden chef catering Pieter De Smet van zorginstelling AZ Zeno in Knokke-Heist en bioboer Lieven Devreese van Het Polderveld elkaar kennen. Het veld van Lieven ligt vlak bij het ziekenhuis. Het Polderveld is een CSA-bedrijf, met een breed assortiment aan teelten en heel wat ervaring in het rechtstreekse contact met de eindconsument. Pieter zag meteen welke meerwaarde deze bioproducten konden hebben in zijn keuken. Het ziekenhuis wou al langer bewust inzetten op gezonde, lokale en seizoensgebonden voeding en zo een voorbeeldfunctie opnemen in de maatschappij.

Lieven en Pieter vertaalden de CSA-principes naar een B2B-context. Vandaag levert Het Polderveld zo'n 35 procent van de groenten die AZ Zeno gebruikt. Ze voorzien daarvoor 1,5 hectare grond. Jaarlijks bespreken ze samen het teeltplan voor het komende jaar en maken ze financiële afspraken. Door op die manier te werken krijgt Het Polderveld een eerlijke prijs voor zijn arbeid en wordt

de vraag aanbodgestuurd. De keuken van AZ Zeno stemt het menu af op de seizoenen en kan flexibel inspelen op momenten dat er heel veel aanbod is. Het team van AZ Zeno werkt met een ontkoppelde keuken, waarbij de meeste bereidingen enkele dagen op voorhand gemaakt worden en bewaard worden in een maaltijdbibliotheek. Dit geeft keuzemogelijkheden aan de patiënten en zorgt ervoor dat de bereidingen maximaal benut worden.

Samenwerking verankeren

Zouden zulke samenwerkingen ook in andere zorginstellingen kunnen? Op die vraag zoekt het project ZoBio een antwoord. Dat project is gestart begin 2024 met 7 bioboeren en 5 zorginstellingen die onderzoeken waar de kansen liggen en welke drempels er eventueel zijn. Elk samenwerkingsverband zit in een andere fase: sommige leren elkaar net kennen, andere hebben de uitdagingen al in kaart gebracht en zijn concreet op zoek naar oplossingen.

Over het algemeen komen dezelfde uitdagingen terug. Rechtstreekse levering van boer naar keuken is vandaag niet de norm: keukens werken over het algemeen met

vaste groothandels die groenten bovendien vaak gewassen, versneden en verpakt aanleveren. Veel keukens beschikken zelfs niet over de nodige infrastructuur om verse producten te verwerken. Dat vraagt dus een omslag. De keuze voor vers geoogste groenten heeft een duidelijke impact op de dagelijkse werking van een keuken. Ook de boeren hebben niet altijd ervaring met levering naar grootkeukens.

Een goede dialoog is dus cruciaal. ZoBio wil vooral een kennismakingstraject of lerend netwerk zijn. Op regelmatige basis komen de boeren en de zorginstellingen samen om kennis uit te wisselen. Zo focuste een netwerkevent in oktober 2024 op een voedselveilige levering van boer naar keuken met een workshop van het FAVV. In maart 2025 kijken we naar de wet op overheidsopdrachten en de mogelijkheden om aankopen op een alternatieve manier te benaderen.

Maar hoe ver staan de verschillende samenwerkingsverbanden na een jaar? We gaan er in het verdere artikel iets dieper op in.

Het gaat om

- Curando vzw & Plukhof
- Zorgband Leie en Schelde & Plukboerderij Grondig
- Maria Middelaars & Goedinge
- St.-Kamillus & CSA De Witte Beek en Legumenhofke (deel van Herpendalvallei)
- AZ Zeno & Het Polderveld en 't Livinushof

Aanvullend assortiment

Hoewel Het Polderveld en AZ Zeno al goed samenwerken, zien ze ook extra kansen voor andere boeren. Bij een CSA-boerderij ontbreekt immers de ruimte om grove groenten te kunnen aanbieden. Denk aan gewassen die veel plaats vragen zoals ajuinen, aardappelen, wortel enzovoort. Zorgkeukens hebben hier grote volumes van nodig.

Pieter-Jan Noë heeft daar als akkerbouwer bij 't Livinushof wel ervaring mee. Hij kan niet de variatie aanbieden die Het Polderveld wel heeft, maar wel aanvullend werken op dat aanbod. Complementair werken vraagt natuurlijk wel overleg tussen de boeren onderling.

Vandaag kijken AZ Zeno en 't Livinushof vooral naar aardappelen die in de schil bereid kunnen worden en bewaarwortelen. In de toekomst kunnen daar nog meer gewassen bijkomen

die het ziekenhuis vandaag versneden aankoopt. Er zijn plannen om in de keuken extra ruimte te voorzien om bijvoorbeeld ook aardappelen te schillen en te versnijden.

Keukens die wassen en versnijden

Ook Maria Middelaars en Zorgband Leie en Schelde hebben plannen om het wassen en versnijden opnieuw te integreren in hun keukenwerking. Zover is het nog niet en dus is het vooral nog voor een aantal producten toch wenselijk om ze in een versneden vorm aangeleverd te krijgen. Voor de samenwerking tussen Maria Middelaars en Goedinge werd meteen gekeken naar een extra schakel voor het wassen en versnijden: het maatwerkbedrijf Compaan, in het Gentse.

Zo'n extra schakel betekent natuurlijk ook dat er extra vooruitgepland moet worden. Met een menuplaning van drie weken lukt dat, maar niet voor alle gewassen. Voor sommige gewassen hangt de oogstbaarheid immers te veel af van de weersomstandigheden. De focus ligt dus op producten met een wat ruimer oogstvenster, een hoge bewaarbaarheid of continue productie. Denk aan prei, pompoen, kolen of courgettes. De eerste leveringen van Goedinge bij Compaan en vervolgens

Maria Middelaars werden intussen uitgevoerd en positief onthaald.

Een samenwerking met Compaan wordt ook onderzocht in de samenwerking tussen Plukboerderij Grondig en Zorgband Leie en Schelde. Voor de eerste leveringen was dit niet nodig: verse sla en tomaten vonden al hun weg tot op het bord van het woonzorgcentrum in Destelbergen. Zowel de keukenploeg als de bewoners zijn enthousiast over de smaak. Een keukenploeg die achter de samenwerking staat is zeker een must, maar draagvlak creëer je gaandeweg. Het project Zobio probeert in elke samenwerking ook een veldbezoek te organiseren, een ideale plaats om dat draagvlak te laten groeien.

Extra grond

Bij ouderenzorgorganisatie Curando vzw was er al ervaring met een versneden bio-aanbod via bioboerderij De Lochting. CSA-boerderij Plukhof in Beernem ligt echter vlakbij een van hun vestigingen, een goede reden om te kijken of er nog een extra samenwerking mogelijk was. Bioboer Jeroen Deroo zag dat alvast zitten, maar stootte op één heel belangrijke drempel: zijn huidige areaal is net voldoende voor de oogstaandeelhouders, maar niet voor bijkomende productie.

Curando wou daar graag een oplossing voor zoeken. Ze zochten, vonden én kochten een perceel in de buurt van het Plukhof. Hoe die samenwerking verder zal worden uitgebouwd, is een volgende fase, maar als engagement kan het alvast tellen.

Dat nieuwe biogronde tot nieuwe mogelijkheden leidt is ook de basis van de samenwerking tussen Sint-Kamillus en de Herpendalvallei in Bierbeek. Via een projectoproep van stad Leuven konden vier biobedrijven onder de noemer Herpendalvallei aan de slag op een perceel vlakbij psychiatrisch centrum Sint-Kamillus. De stap naar samenwerking leek een evidentie voor beide partijen.

Toch merken alle betrokken partijen ook hier dat zo'n samenwerking best stap voor stap wordt aangepakt. Er moet ruimte zijn voor overleg in functie van menu- en teeltplanning. De eerste leveringen werden al gedaan voor er van het project ZoBio sprake was. Het doel is om die samenwerking verder te verankeren en ook te bekijken hoe een dergelijke rechtstreekse samenwerking past in een keu-

ken die onder een overkoepelend beheer van grotere speler Sodexo valt.

MEER WETEN?

Wil je graag op de hoogte blijven van ZoBio of deelnemen aan een van de netwerken? Meld je dan aan via de QR-Code of stuur een mailtje naar Marijke Van Ranst marijke.vanranst@bioforum.be

Aandachtspunten

Heb je als boer ook zin om met een zorginstelling of grootkeuken samen te werken? Uit het project ZoBio komen alvast volgende aandachtspunten:

- Werk stap voor stap
- Begin klein
- Leer elkaar kennen door het veld én de keuken samen te bezoeken
- Zorg voor open communicatie
- Bekijk de logistieke aspecten tot in de details: leeggoed, administratieve documenten, leveringsuren, ...
- Bekijk waar vraag en aanbod elkaar kunnen tegemoet komen: een wortel hoeft niet geschild te zijn voor versnijding, of koop niet enkel preiwit
- Bespreek tijdig menuplanning en teeltplanning
- Hou rekening met bewaarbaarheid van producten en oogstvenster

Wat kan je zeggen over bio?

Als bio-ondernemer zijn we ervan overtuigd dat biologische landbouw en voeding gezond is en goed voor het milieu. Maar mag je dat op die manier zeggen? BioForum gidst je door wat wel en niet kan.

FOTOGRAFIE
Lisa Develtere

VOOR WIE?

De hele biosector

Sinds september weten we dat bio de wereld kan redden. Dat is toch wat wij beweren in onze nieuwste publicatie, die alle wetenschappelijke onderzoeken waar biologische landbouw en voeding positief uitkomt belicht. We houden met die uitspraak natuurlijk een slag om de arm. Als het over voeding gaat, dan mag je immers niet eender wat beweren. Er bestaat een specifieke wetgeving rond productclaims, daarnaast heb je de biologische wetgeving en de context waarin je dingen zegt.

In onze publicatie 'Helder communiceren over bio' helpen we je op weg. Zo kan je als biobedrijf of winkel met een gerust hart boodschappen communiceren naar je klanten. We geven alvast enkele aandachtspunten mee.

1. Doe geen onjuiste of te absolute beweringen

Beweringen zoals 'bio voorkomt overstromingen', 'bio redt het milieu', 'bio resulteert in meer biodiversiteit', 'grondwatervoorraden worden schoner' zijn erg absoluut. Ze suggereren een direct verband tussen het product en het geclaimde voordeel dat niet meteen te bewijzen valt.

Wanneer het bewijs minder sterk is, gebruik je beter minder sterke woorden als: 'draagt bij aan', 'stimuleert', 'helpt' en 'kan een posi-

tief effect hebben op'.

Wel kun je de doelen aanhalen die in de bio-verordening staan. 'Bio heeft als doel om...' of 'Biologische landbouw streeft naar...'. Let wel goed op dat je deze doelen niet formuleert als uitkomsten van de verordening. 'Bio wil bijdragen aan een hoog niveau van biodiversiteit' kan je niet zomaar vertalen naar 'Biologische productie verhoogt de biodiversiteit'.

2. Bewijs je bewering

Milieueclaims moet je volgens de FOD Economie kunnen bewijzen. Een verwijzing naar de biowetgeving volstaat voor claims als 'Biologische dieren moeten naar buiten als het weer en de grondomstandigheden het toelaten'. Voor andere uitspraken heb je wel wetenschappelijke bronnen nodig. Zo bewijst de wetgeving bijvoorbeeld niet dat er op biologische boerderijen meer bodemleven is.

3. Let op met vergelijkingen

Gebruik je woorden als 'beter dan', 'milieuvriendelijker', 'meer dan' of simpelweg 'meer', dan moet ook duidelijk zijn waarmee je precies vergelijkt. Bij een claim als 'Biologische boeren hebben meer biodiversiteit op hun bedrijf' is dat bijvoorbeeld niet het geval.

4. Vermijd claims over gezondheid

Gebruik geen claims die een direct verband suggereren tussen bio en de gezondheid van de mens. Bijvoorbeeld: 'biologische producten bevorderen je gezondheid'. Gezondheidsclaims

zijn streng gereguleerd in de EU en moeten eerst langs de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA). Momenteel zijn er nog geen gezondheidsclaims over bio goedgekeurd.

5. Veralgemeen of vereng niet

Een bewering over een specifiek bioproduct kan je niet altijd veralgemenen. Sommige bio-boeren voorzien nestkastjes voor vogels die schadelijke insecten eten, maar de biowetgeving formuleert dat eerder algemeen. Je kan niet zeggen dat alle bioboeren nestkastjes hangen.

6. 'Natuurlijk': wat betekent dat eigenlijk?

Het woord 'natuurlijk' staat vaak op voedingsproducten, niet alleen bij bio. Dat komt omdat de term '(100%) natuurlijk' in Europa vrij te gebruiken is. Er is één uitzondering: je mag hem niet gebruiken voor aroma's in voedingsmiddelen.

Ook in de biologische wetgeving komt de term 'natuurlijk' vaak voor zonder een duidelijke definitie. Je kunt de term dus gebruiken, mits het gebruik niet misleidend is. Dan maak je immers inbreuken op de wetgeving over oneerlijke handelspraktijken en inzake misleidende reclame. Bedenk of het gebruik van 'natuurlijk' enige toegevoegde waarde heeft.

MEER WETEN?

Je vindt de publicatie 'Helder communiceren over bio: wat mag je zeggen?' op www.bioforum.be/watmagjzeggen

Mee op stap met een Biobedrijfsnetwerk

Een aantal keren per jaar ontmoeten boeren en praktijkonderzoekers elkaar op een bioboerderij. We gingen afgelopen zomer mee naar een Biobedrijfsnetwerk.

VOOR WIE?

De hele sector

FOTOGRAFIE
Sophie Nuytten

In 2024 bestaan de Biobedrijfsnetwerken 15 jaar. Wat ooit begon als een manier om de landbouwpraktijk en het onderzoek met elkaar te verenigen, is intussen voor heel wat boeren een vaste afspraak geworden. Per sector komen boeren samen op een bedrijf om het te hebben over de actuele thema's die in hun sector spelen, met daarbij ook

een bedrijfsrondgang. Ook praktijkonderzoekers zijn aanwezig: zij spitsen de oren om onderzoeksideeën op te vangen en af te stemmen met boeren. Zij koppelen ook de resultaten terug van het gevoerde onderzoek. Op een zomerdag in augustus sloot Bio Actief aan bij zo'n Biobedrijfsnetwerk, en kwam terug met deze impressie.

Kennismaking

Het is 26 augustus. Vandaag vindt op biologische CSA-boerderij Groentegem een Biobedrijfsnetwerk plaats dat zich richt op groentetelers in de korte keten. Op deze warme zomeravond zijn er zo'n twintigtal aanwezigen: boeren, begeleiders en onderzoekers. Na een welkomstwoord houden we een rondje met de aanwezige boeren. An Jamart, adviseur landbouw, is blij met de opkomst: "De ene sector is al wat groter dan de andere, maar elke aanwezige is een meerwaarde. Het is voor veel boeren, zeker in dit seizoen, best ook een inspanning om hier tijd voor te maken. Soms moeten boeren van ver komen. Daarom proberen we de Biobedrijfsnetwerken ook geografisch voldoende te spreiden."

Praktijkonderzoek toelichten

Lieven Delanote van Inagro is samen met BioForum medeorganisator van de Biobedrijfsnetwerken. Hij ziet zichzelf wat als moderator van deze bijeenkomsten. Zijn collega Femke vertelt de aanwezige boeren over een lopend onderzoek naar de beheersing van aardvlooien. Lieven: "De Biobedrijfsnetwerken zijn een hotspot van kennisuitwisseling en ervaringsdeling onder biologische boeren. Vanuit mijn achtergrond als adviseur biologische akkerbouw en groenteteelt vind ik het boeiend om deze gesprekken mee te mogen aansturen en steek ik ook iedere keer iets op. Ik kijk mee, stel vragen en vertel. Wat vertelt het veld? Wat is de context? Wat zijn de ervaringen en meningen van collega-boeren? Wat is mijn idee hierover?"

Rondleiding op het bedrijf

Tijdens een Biobedrijfsnetwerk is er ook altijd een rondleiding op het gastbedrijf. Gastheer en -vrouw zijn Bengt en Laura. Zij nemen de groep mee langs hun veld. Een van de thema's op dit Biobedrijfsnetwerk is werkdruk, een thema waar de mensen van Groentegem heel nadrukkelijk mee aan de slag zijn gegaan. Bengt: "Voor we een tweeling kregen, namen we af en toe deel aan een Biobedrijfsnetwerk. Dat was altijd op interessante bedrijven, met interessante thema's. Zelf gastheer spelen is daarom ook wel wat spannend. Wij hebben net onze doorstart gemaakt en kunnen zelf nog veel leren op teelttechnisch vlak. Maar over het thema werkdruk konden we zeker meepraten. We werken heel efficiënt en doelgericht, dat kan ook niet anders als jong gezin."

Elkaar ontmoeten

Bovenal draait een Biobedrijfsnetwerk om ontmoetingen en ervaringen uitwisselen. Alle aanwezige boeren hebben hun eigen uitdagingen op hun bedrijf, maar door er met elkaar over te praten, leren ze ook van elkaar. Dorothea van Plukplek is een overtuigde deelnemster: "Ik kwam zo'n 15 jaar geleden als seizoensarbeider terecht in de biologische landbouw, en toen nam ik al regelmatig deel. Voor mij is zo'n ontmoeting met gelijkgezinde collega's een fijn en leerrijk moment. Je kan ventileren, problemen bespreken en ideeën uitwisselen. Maar het is ook fijn om gewoon het gevoel te hebben dat we samen eenzelfde ideaal nastreven." Bij Groentegem is ze vooral onder de indruk van hoe Bengt en Laura een balans zoeken tussen privé en werk. "Maar ik vertrek ook wel met wat teelttechnische ideetjes naar mijn eigen bedrijf."

Is de ophokplicht wel effectief?

Pluimveehouders moeten als preventieve maatregel tegen de vogelgriep hun dieren een groot deel van het jaar binnenhouden. Die ophokplicht strookt niet met de basisprincipes van biologische landbouw en is symptoombestrijding voor een groter probleem.

VOOR WIE? Bioboeren

Bij elke nieuwe uitbraak van de vogelgriep worden pluimveebedrijven en particulieren verplicht om hun dieren binnen te houden of hun buitenloop te overdekken. Deze maatregelen zijn bedoeld om het contact met wilde, besmette vogels zo laag mogelijk te houden.

De ophokplicht is voor heel wat biologische pluimveehouders een grote bron van zorgen. Zij kiezen voor bio om in te zetten op dierenwelzijn, maar kunnen er door deze preventieve maatregel hun bedrijfsvoering niet op afstemmen. Het verminderde dierenwelzijn kan ook leiden tot een verminderde eierproductie door stress bij de dieren.

Vooral pluimveehouders die met mobiele stallen werken staan elke keer weer voor uitdagingen. Een constructie opzetten die overdekt is, zorgt er in de praktijk meestal voor dat een stal zijn mobiele karakter verliest. Ze worden immers een stuk moeilijker

te verplaatsen. Er bestaan wel modellen van overdekte mobiele buitenlopen, maar daar hangt een prijskaartje aan.

Vogelgriep in 2024

Voor alle duidelijkheid: ook de biosector erkent dat de vogelgriep een ernstige ziekte is die heel wat risico's inhoudt, ook voor de menselijke gezondheid. Wereldwijd zien we steeds vaker dat niet alleen vogels massaal sterven bij een besmetting, ook zoogdieren worden alsmaar meer getroffen. Afgelopen jaar werd de vogelgriep bijvoorbeeld duizenden zeehonden en zeeolifanten in Zuid-Amerika en Antarctica fataal.

Ook in de landbouw zien we dat niet langer alleen pluimvee gevaar loopt. Dit jaar werden voor het eerst besmettingen vastgesteld bij melkvee in de VS. Tot nog toe is het aantal mensen dat besmet werd met vogelgriep wereldwijd beperkt, maar het is al wel gebeurd. Op basis van de besmettingen die in het verleden zijn vastgesteld, heeft de vogelgriep op dit moment een mortaliteitsgraad van 52 procent bij mensen. Dat is iets om ons grote zorgen over te maken.

Is ophokken de oplossing?

De ophokplicht werkt voor een groot deel preventief. Dat werkt. In België werden in 2024 geen besmettingen vastgesteld. Maar het blijft symptoombestrijding, zeker als we naar andere landen kijken. De VS en China zien tientallen besmette bedrijven per maand. De oplossing is telkens deze bedrijven volledig te ruimen, een aanpak die op termijn moeilijk vol te houden valt.

Het goede nieuws is dat er intussen vaccins bestaan die goede resultaten opleveren. Onder meer China heeft pluimveebedrijven al verplicht om dit vaccin te gebruiken. Die vaccins zijn natuurlijk niet zaligmakend, want een virus blijft muteren. En voor de massale sterftes bij wilde vogelpopulaties bieden vaccins geen oplossing.

De vraag is ook of die wilde vogels wel helemaal de zwartepiet toegeschoven moeten krijgen. Het bewijs groeit dat de intensieve veehouderij een potentiële broeihaard is voor nieuwe, dodelijke virussen. We kunnen ons dus ook de vraag stellen of de ophokplicht

FOTOGRAFIE
Astrid Ademans

niet eerder symptoombestrijding is van een veel dieperliggend probleem.

De meeste virussen die circuleren bij wilde vogels zijn weinig gevaarlijk en veroorzaken slechts milde effecten. Snelle evolutionaire veranderingen van de virussen doen zich vooral voor in de pluimvee-industrie en houden meestal rechtstreeks verband met de omstandigheden waarin de dieren daar worden gehouden. Onderzoek toonde aan dat overmatig gebruik van antibiotica, overbevolking in stallen en de genetische gelijkenis tussen dieren ideale omstandigheden zijn voor ziekteverwekkers om samen te smelten, te muteren, zich te verspreiden en vervolgens op mensen over te springen.

Contact met wilde vogels is zelfs niet noodzakelijk; dit jaar werd aangetoond dat het virus via ventilatiesystemen van grote stallen kan binnendringen. Dit verklaart waarom bedrijven zelfs ondanks strenge bioveiligheidsmaatregelen toch besmet raken. Laagpathogene virussen van wilde vogels winnen aan pathogeniteit op intensieve

pluimveebedrijven en besmettingen gebeuren steeds vaker in de andere richting: de pluimveestapel besmet wilde populaties, met enorm dodelijke gevolgen.

De evolutie van het vogelgriepvirus en het overspringen naar de mens is uiterst zorgwekkend en het is duidelijk dat maatregelen zoals de ophokplicht overloopeffecten kunnen verminderen, maar dat stopt de ontwikkeling van de virussen niet. Hoe groter de groep dieren, hoe groter het aantal ziekteverwekkers en hoe sneller ze evolueren. Het toepassen van de ophokplicht als maatregel op bedrijven met uitloop lijkt een maat voor niets als het virus ook door andere diersoorten en van mens op mens kan worden doorgegeven.

Een ander landbouwmodel

De conclusie is dat de huidige vee-industrie een minstens even grote bedreiging vormt als de wilde vogels. Ook biologische pluimveehouderij is trouwens onderhevig aan de druk van die intensieve veehouderij: vaak worden bioplumveehouders gedwongen om grotere stallen te zetten willen ze een lening

krijgen en ook zij zijn aangewezen op een beperkt aantal rassen. Overheden zouden wereldwijd dus ook daar op moeten inzetten: hoe kunnen we onze veehouderij zo aanpassen dat ze niet bijdraagt aan het probleem, maar het probleem verkleint? Een ander landbouwmodel dringt zich op, eentje gebaseerd op de biologische principes. Tot dan hokken biologische pluimveehouders met tegenzin hun dieren op bij een zoveelste uitbraak.

MEER WETEN?

Neem contact op met Liën Romeyns
lien.romeyns@bioforum.be

Bio in Ierland

Ierland kennen we vooral van zijn muziek en groene heuvels, maar bio is er op dit moment aan een stevige groei bezig. Het resultaat van een groot engagement vanuit de overheid en de verschillende ketenpartners.

FOTOGRAFIE
Irish Organic Association

VOOR WIE?

De hele biosector

In 2020 was 1,6 procent van het totale areaal in Ierland biologisch gecertificeerd. Vergelijkbaar met Vlaanderen, maar de afgelopen jaren bleek de bodem op het eiland een stuk vruchtbaarder. In 2023 lag dat bio-areaal al op vijf procent. Daarnaast was er ook een groeiende interesse in biologische voeding bij consumenten en de voedingsketen. We vroegen aan de mensen van Irish Organic Association, de Ierse sectororganisatie voor biologische landbouw en voeding, waar die groei aan te danken is.

Sector met potentieel

Ierland is natuurlijk niet het enige Europese land waar bio de afgelopen tien jaar sterk gegroeid is. Ook de Ierse consument ligt steeds meer wakker van gezondheid, duurzaamheid en de milieu-impact die voeding kan hebben. Dat vertaalt zich volgens Bord Bia, de Ierse tegenhanger van VLAM, ook in een groeiende consumptie. Zij meten enkel de verkoop bij supermarkten, maar stelden daar vast dat de Ierse biomarkt met net

geen 50 procent is gegroeid tussen 2015 en 2023. Vandaag wordt de marktwaarde van bio geschat op 165 miljoen euro.

Uit een consumentenonderzoek door Bord Bia blijkt dat vooral mensen onder de 35 geïnteresseerd zijn in biologische voeding. De helft van de mensen tussen de 18 en 35 jaar oud hebben de intentie om het aantal bioproducten dat ze kopen wekelijks te verhogen, en ze kijken daarvoor naar productgroepen als zuivel, eieren, groenten en vlees. Het is een opsteker dat 73 procent van de Ieren (ongeacht hun leeftijd) ook bereid is om meer te betalen voor bio. Het blijft trouwens niet bij intenties alleen. Hoewel ook Ierland kampte met een stevige inflatie na de coronapandemie, bleef de vraag naar bio in die periode relatief stabiel.

Steun voor bio vanuit alle hoeken

Een deel van het succes is te danken aan de inspanningen van de Ierse overheid. Biologische landbouw speelt een belangrijke rol in de algemene voedselstrategie van het eiland. Zo mikt de overheid op een bio-areaal van 7,5 procent tegen 2030, een streefcijfer dat onlangs naar boven werd bijgesteld in het Ierse klimaatplan. 10 procent bio-areaal tegen 2030 is nu het doel. Biologische landbouw wordt in het klimaatplan ook expliciet genoemd als een manier om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen.

Actieplannen

Dat Ierland zo expliciet inzet op bio heeft verschillende oorzaken: de Europese ambities in de Green Deal, verschillende politieke partijen die zich voor biologische landbouw hebben uitgesproken, de steun vanuit de hele keten en de inspanningen van de sector zelf om steunmaatregelen vanuit het GLB beschikbaar te maken voor zowel nieuwe als bestaande bioboeren. Het Ierse ministerie van Landbouw doet zijn duit in het zakje, met steun voor promotie en onderzoek en de ontwikkeling van korte ketens.

Die nieuwe dynamiek leeft bij alle stake-

holders. Denk aan landbouworganisaties, certificatieorganisaties, adviseurs, voedingsindustrie en overheidsdiensten. Zij zaten dit jaar dan ook uitgebreid samen om een nieuw actieplan bio op te stellen voor de volgende jaren. Daarin worden sterke ambities uitgesproken. Men wil inzetten op de eigen markt, maar ook op export, overheids catering en het verder uitbouwen van kennis. Het grotere doel: de groeiende vraag naar bio valoriseren als biosector.

Wat betekent dat concreet? Zowel boeren die willen omschakelen als boeren die al biologisch zijn krijgen de nodige financiële steun. Ook zet de overheid sterk in op het steunen van landbouwadviseurs. Zij coachen op hun beurt geïnteresseerde omschakelaars, onder meer via bedrijfsbezoeken. Irish Organic Association leidt dan weer landbouwadviseurs op.

Boeren of bedrijven die interesse hebben in omschakeling kunnen ook luisteren naar de podcastreeks 'Organic Matters'. Daar vertellen verschillende bio-ondernemers wat biologisch zijn voor hen betekent. Tot slot zet de sectororganisatie in op Europese onderzoeksprojecten, bijvoorbeeld rond carbonfarming.

Consumenten aanspreken

Ierse consumenten willen wel graag meer bio kopen, maar uit Europees onderzoek bleek dat

er nog wat schort aan de herkenbaarheid van bioproducten. De herkenningsgraad van het Europese biolabel lag in Ierland behoorlijk laag, in vergelijking met andere Europese landen. Slechts één ander land deed het nog slechter.

Wil bio dus groeien, dan is daar nog wat werk aan de winkel. De afgelopen jaren liepen in Ierland twee grote nationale consumentencampagnes. Bord Bia lanceerde de campagne 'More-Ganic', die consumenten aanspoort om meer bioproducten in hun winkelkar te leggen. Deze campagne liep op radio, op online streamingkanalen, sociale media, affiches en billboards. Er werd ook samengewerkt met influencers en supermarkten.

De Ierse sectororganisatie kwam met een eigen campagne: 'This is Irish Organic'. Die zette vooral in op de herkenbaarheid van het biolabel, met de Ierse tagline 'Tóg an Duilleog', wat zoveel betekent als 'Pak het blaadje'. Deze campagne liep vooral op sociale media, maar er was ook een website met extra informatie over de voordelen van biologische voeding en landbouw.

MEER WETEN?

Bekijk de Ierse consumentencampagne 'This is Organic' op <https://thisisirishorganic.ie/>.

Kijken bij de buren

De biosector is een motor voor innovatie en ondernemerschap. We kijken naar het buitenland voor inspirerende voorbeelden. Op 23 september werden er opnieuw EU Organic Awards uitgereikt aan innovatieve biobedrijven uit de EU. We lichten er drie laureaten uit.

Gino Girolomoni Cooperativa Agricola

Pasta uit Italië

Wat zou een Italiaan zonder zijn of haar pasta? Gino Girolomoni richtte in de jaren 1970 een coöperatie op van graantelers en startte in 1989 met een biologische pastafabriek. De coöperatie bestaat vandaag nog steeds, met meer dan 300 boeren die er grondstoffen voor leveren op de 80 hectare bio-areaal. Hun energievriendelijke fabriek produceert jaarlijks zo'n 9 miljoen ton pasta. Ze ontvingen de EU Organic Award voor bioverwerker.

<https://girolomoni.it>

Kartoffel Kombinat

Inzetten op gemeenschap

De EU Organic Award voor beste biologische boer (mannelijk) ging naar Kartoffel Kombinat, de grootste CSA-boerderij van Duitsland. Deze coöperatie voorziet 2300 gezinnen in München van verse, biologische groenten. Ze werken daarvoor samen met andere kleine biobedrijven uit de regio.

www.kartoffelkombinat.de

Reinsaat

Biologische zaadkweek

De Oostenrijkse boerderij Reinsaat won de EU Organic Award voor beste biologische boerin. Reinhilde Frech-Emmelmann startte met haar boerderij in 1998 en specialiseert zich vooral in het telen van biologisch en ggo-vrij zaaigoed. Ze biedt meer dan 800 resistente rassen aan van een hele keur aan gewassen.

www.reinsaat.at

MEER WETEN?

Zelf ook een inspirerend voorbeeld gezien uit het buitenland? Laat het weten aan onze communicatiemedewerker Tom Wouters tom.wouters@bioforum.be.

Bio in beweging

BioForum brengt de biosector in beweging met tal van activiteiten. In deze rubriek geven we je een blik achter de schermen.

23 september

Seminarie: Bio kan de wereld redden

Eu Organic Day was voor ons het uitgelezen moment om onze nieuwste publicatie 'Bio kan de wereld redden' voor te stellen. In deze brochure lijsten we alle wetenschappelijke studies op waaruit blijkt dat biologische landbouw en voeding een deel van de oplossing is.

Je leest meer op www.biokandewereldredden.be

29 oktober

Bio en Veggie: een win-win

Grootkeukens kunnen vandaag niet meer om een vegetarisch aanbod heen in hun menu. Bio en veggie vormen op dat vlak een gouden combinatie. Op de netwerkdag "Bio & Veggie: een win-win" gingen 35 koks op ontdekking in het brede veggie-assortiment van 5 bio-ondernemers. Een smakelijk parcours.

14 & 15 oktober

Workshop kaas verkopen

Biowinkeliers die graag meer wilden leren over het verkopen van kaas, konden op 14 of 15 oktober deelnemen aan een workshop over dit thema. Die werd gegeven door Kaasmeester Ann Keymeulen, en dat in een bijzonder inspirerende omgeving.

Boeren Noorderkempen

5 november

Een groep bioboeren in regio Turnhout staken in 2024 de koppen samen om te kijken hoe ze konden samenwerken. Het startschot van deze samenwerking vond plaats begin november. In 2025 onderzoeken ze wat hun gezamenlijke aanbod is, wie de potentiële partners zijn, hoe ze verbinding maken met de Turnhoutse consument en hoe ze een educatief sausje over bio gieten. BioForum volgt het project mee op.

Duurzaam daglicht in elke ruimte

Voldoende daglicht is essentieel voor het welzijn van zowel mens als dier. Veel ramen, dakramen of transparante dakplaten hebben echter ook nadelige effecten, zoals overmatige warmte in de zomer, wat bijvoorbeeld kan leiden tot hittestress bij dieren. Of juist warmteverlies in de winter, wat extra verwarming vereist en het energieverbruik verhoogt.

Daglichtbuizen, ook wel daglichtkokers genoemd, bieden een uitstekende oplossing: ze laten overvloedig daglicht binnen zonder de bijbehorende warmte- of koudeproblemen, dankzij hun goede isolatiewaardes. Door de hoge isolatiewaardes blijft het binnenklimaat stabiel, wat het comfort voor mens en dier vergroot.

Daglichtbuizen zijn dus een duurzaam alternatief voor ramen, dakramen en heldere dakplaten, omdat ze op meerdere manieren energie besparen. Ze besparen enerzijds door hun betere isolatie. Anderzijds doordat kunstlicht over-

dag vaak niet meer nodig is. Wat natuurlijk het energieverbruik verder verlaagt en de duurzaamheid van deze oplossing versterkt. In Nederland wordt zelfs het gebruik van duurzame daglichtbuizen gestimuleerd door het beschikbaar stellen van subsidies.

Daglichtbuizen zijn geschikt voor uiteenlopende gebouwen, zoals dierenverblijven, kantoren, opslagruimtes en woningen. Kortom, overal waar je grote temperatuurschommelingen wilt voorkomen en toch optimaal gebruik wilt maken van natuurlijk licht.

Wij maken voor elke situatie een lichtplan op maat, waarbij we vooraf de lichtbehoefte en installatieopties bespreken. De daglichtbuizen kunnen eenvoudig worden geplaatst in zowel bestaande gebouwen als nieuwbouw, en de daglichttoetreding kan via het dak of de gevel worden gerealiseerd.

De nieuwste innovatie van Natuurlijk Daglicht, de TS 750 met high spherical

diffuser, zorgt voor een optimale verspreiding van daglicht. Met de grootste diameter op de markt biedt de TS 750 niet alleen maximale lichtopbrengst, maar ook efficiëntere installaties. Dankzij de grote diameter zijn er minder buizen nodig om de gewenste lichtopbrengst te bereiken, wat weer leidt tot lagere installatiekosten.

Kijk op onze website voor meer informatie over de verschillende toepassingen en oplossingen, www.natuurlijkdaglicht.be. Of neem rechtstreeks contact op met Theophiel Pergens, +32 472 919 376 of Roy Janssen, +31 (0)6 2501 0003.

• **Natuurlijk Daglicht**

